

Bécsből, Kedden, Június' 6. dikán, 1820.

Spanyol Ország.

A' Madridból Május' 11. dikén indult levelek szerént az ott tartózkodó Anglus és Belga Udvar' Követeik a' magok Monarkháiktól ezeknek tulajdon kezeik által íródott örvendező leveleket adtak által Ferdinandus Királynak, melyben néki az ő új Orzáglási Systemájához és a' Mártzius' elejétől fogva mostanig eléfordult történetekhez szerencsét kívánnak.

Azon sok új Ujságlevelek között, mellyek Spanyol Országban 's nevezetesen Madridban Mártz. elejétől fogva támodtak, egy, Universal Observador Espanol, Közönséges Spanyol Beobachter nevet vett magának, 's ezen bölcsegi ígértétel által ajánlja magát az Olvasó Közönségnek, hogy ő a' multakról semmit sem, a' jelen lévőről, vagy a' most folyó dolgokról pedig mindent fog írni, 's kiváltképpen az 1808. től fogva 1820. szig eléfordult történeteket a' legvastagabb fátyol által beborittatva engedni maradni.

A' Spanyol városok vetélkedve iparkodnak azon embereknek emlékezetét a' jövő világ előtt halhatatlanná tenni, a' kik ezen Orzáglási új Systemát vissza hozták. A' Malagai lakosok, azon helyen, a' hol az ő városok' uczájin, Rigo, magát egy marok sereggel, egy éjczaka az Odonel seregei ellen védelmezte, emlékezet-oszlopot állitanak - fel. Gallitziában Betanzos városa, a' Qui-

roga' születésének helye, hálálkodó irást küldött hozzá. De több az, hogy Hercege San-Fernando, azt erősitvén, hogy a' Quiroga és San-Fernando familia egy törzsökből vették származásokat, a' Quiroga nevet is bévette a' maga familiai titulusába.

A' miről régebben csak gyanították hogy meg fog történni, már valósággal megtörtént, tudniillik, hogy a' Marsiliai volt Spanyol Consúl Marquis Don Juan Lahora ellen, ki a' Constitúció ellen protestált, Május' 1. ső napján oly Királyi Végzés adattatott - ki, melly által ő a' Spanyol nevezetre méltatlannak lenni nyilatkoztattatik, 's minden hivatalaitól 's méltóságaitól megfosztatott.

Régebben hirdették volt a' Madridi tudósítások, hogy a' Madridi nép általjában nem szenvedhetné, hogy a' Josephinos nevezet alatt esmeretes Spanyol számkivettettek ily sokáig üldöztetnek. Most azt írják, hogy ugyan ezeknek üldöztetésiért a' Madridi Ujságírók kezdetek általjában kikelni az Orzáglószék ellen, azért, hogy minekutánna a' nép' pártfogására való tekintetből az Országba vissza bocsátottak volna, itt már most csak Biskája tartományát határozták az ő számkivettetésseknek helyévé, a' melly, hálálhoz hasonlító számkivettetés az eddigvalóhoz képepest, minthogy addig, mig Frantzia Országban voltak, ott, segítették őket, penziócskát is kaptak. Most se' hon-

nyokba nem hocsáttattak, se' azon kis környéken, a' melybe szoritották őket, sem kapnak semmi segedelmet. Nyilván kiáltozzák ezen Ujságlevelek, hogy az Országlószéket megcsalták ezen szerencsétleneknek üldözőik, azt hitetvén - elvélle, hogy a' Corteseknek Dekretuma volna ezeknek számkivettetéssekről: holt mind az igazság mind a' politika kívánnya, hogy a' hazának minden fijaji megengesztelődjenek egymáshoz, 's mint egy anya' gyermekei öszszecsatoltassanak annak karjai által. — Egyéberánt, az egy Navarrát kivévén, minden Spanyol tartományokból kedves tudósítások találhatnak a' Madridi Ujságlevelekben valamint a' Constitúciónak bevétettetésére úgy a' választás munkájának folyamatra nézve is. Mi lehet ezen Navarrai zengésnek az indító oka? ezt, így szoll egy Ujságlevelünk, csak gondolni lehet. Ugyan ezen levelekben újabban és meghatározva emlittetik, hogy annak még csak nyomát se' láthatni, a' miről némellyek eleintén álmodoztak, hogy a' Spanyol határok mellé Frantzia seregek gyülnének öszsze; soha sem uralkodott a' két nemzet közt, kiváltképpen ha a' Frantzia nemzetnek a' Liberalis gondolkodású részit értjük, jobb egygyetértés, mint most uralkodik. Bebizonyították ezt a' Frantziák különösen a' számkivettett Spanyoloknak mind magokhoz való befogadása, mind pedig most, hazájokba lett utozások' alkalmatosságával adott úti segedelmeik által. Bordeaux városa' lakosai felesummát gyűjtöttek öszsze 's osztottak - ki azok között, kiknek nem lett volna módjok a' hazájokba való visszaútozásra. Szép példája ez a' az egy ideig ellenséges nemzetek között való öszszeengesztelődésnek. — A' mi egyéberánt a' Navarrai zengéseket illeti, itt már arra a' grádicsra lépett a'

részek közt a' meghasonlás' tüze, hogy az Országlószék néhány csoportokat rendelt oda Arragoniából, mellyek közt van a' Toledói Regiment is.

A' Miscellanea nevü Ujság panaszkodva beszél, hogy ragadozó Bándák is kezdik magokat itt-amott az Országnak több részein gyakran mutogatni, de a' mellyek már az Elöljárók' figyelmét magokra vonván, ki fognak irtódni.

Az új Systema miatt veszedelemben kezd forogni a' Majoratusok' állapotja. A' Madridi Ujságlevelek nagyon dicsérnek egy irást, melly ott mostanság a' Majoratusok' eltöröltetésének szükséges voltáról kijött.

Madridban már a' Kerületek' választása is elvégeztetett annyiban, hogy ki vagynak választatva azon Válosztók, kik a' Madridi Corteseket ki fogják választani. Madridnak népe' számosságához képeest, a' melly 239,101-re telik 's a' háromszor 70 ezeret fel-éri, három Cortest kell küldeni az Országos vagy nemzeti gyűlésre. A' Válosztók' száma, kik ezeket kiválosztják 11 személlyekre telik; neveik és karaktereik ezek: Giraldo, Calatrava, Zumalacareguy, kik a' Kadiksi rendkívül való Cortesi gyűlésnek tagjai voltak; a' harmadik előlölője is volt egy darabig; a' 4-dik Orvos Doktor Paralea; e' Guerilla-vezér volt azon időben, mikor a' Francziák Madridot birták; a' Castiliai és Manchai Guerilla csapatokat vezérlette, 's némelykor egész a' Madridi kapukig becsapott; 5-dik a' Madridi Ujság' Redactora Tapia; 6-dik ennek egy dolgozó társa Al-Redactor Arrieta; 7-dik Quintana nevü hires Poéta; 8-dik Bauja nevü viz-rajzoló a' Hydrographusok' Cancellariájánál; 9-dik valami Trujillo nevü, nem irják mi; a' 10-dik és 11-dik a' mostani Centralis

Junta' két tagjai, Terrine és Oberster Sanchó. Mind a' 11-gyen csupa Liberálisok (igy szoll a' Párisi Gazette-de-France); csak egy úgynevezett Servilis sincs köztök. Az egy Marquis Mataflorida akart beférkezni, hanem mikor a' czédulát, melyre a' neve fel volt írva, meglátták a' Válosztó gyűlésben, közönséges zugás támodott 's a' feljebb nevezett Giralciónak jóvállására meghatározottatott, hogy a' czéduláját égessék hamuvá 's a' hamvát hincsek az uczára. — A' Madridi Kerület' 11 Válosztójinak kiválosztatását Processioval és Te Deum énekléssel inneplették-meg a' Madridiak.

Az Infans Don Francesco de Paula fijának nem Kadixsi Herczeg (mint közlébbről hibásan említettett) hanem Kadixsi Nagy Herczeg titulust adott a' Király, ily megszollitási méltósággal özsze kötve: Királyi Herczegséged.

A' Párisi Journal-des-Debats, a' melynek nem systemája a' Liberálisokról kedvezve írni, ezeket közli Madridból Május 12-dikéről: — „A' Liberálisok sajnálást-érdemlő elvetemedéssel folytatják dolgait. A' Madridi Válosztás' munkájából úgy szollván egészszen kiszorították a' Nemességet és a' jószágos vagy földes Urakat, 's csak Prokurátorokra, Tisztekre, és Orvosokra voksoltak. — Egy kis irásban, a' melly hasonló Liberális pennának köszöni megjelenését, Generalis Eliónak a' feje, és a' kivántatik, hogy a' régi Inquisitoroknak és Kanonok Urahnak jövedelmeik vétettessenek-el. Melly kevesset tartsanak a' tartományok Juntáji a' Madridban lévő Centralis Juntáról, például szolgálhat, hogy a' Gallitziai Junta, mikor a' Madridinak rendeléseit kikirdeti, tulajdon tettzése szerént való magyarázatokat és határozásokat teszen melléje. Sok ilyen környülállások vannak, mellyekre

nézve némellyek nagy kivánsággal is de nagy félelemmel is várják a' Corteseknek nem soká lejendő özszezülekezéseket.

A' kifárodhatatlan Frantzia iró Chateaubriand Paire, nem régen a' mostani Spanyol Országról is adott-ki egy könyvet, mellyet a' Spanyolok Madridban Spanyol nyelven is, de nagyon sok éles és nevezetes jegzésekkel, kiadtak, mellyekért a' könyvet nagyon veszik és olvasák. — A' Miscellanea nevű Journal is nagyon éles krisist adott-ki ezen könyvről: „Azt gondolja-é (igy szoll a' Spanyol Journal) Chateaubriand Ur, hogy a' Gottfried, Rinaldo, és Tancrede idejekben él? minden munkáji, mellyeket ezen új időkben kiadott, csupa Religióji, Poétai, és Ritteri idők-béli elegybelegy gondolatok' zürzavarjából állanak, mellyeknek sem a' Státus' emberei, sem a' Theologusok, sem a' Tudósok nem vehetik semmi hasznokat.“ — Azt is nagyon surgeti ez a' Miscellanea, a' mit feljebb a' Majoratusok' eltöröltetésének szükséges voltáról irtunk. Ő azon az okon sürgeti, hogy az ingatlan nagy örökségeknek aprókra lejendő oszlása igen hasznos lenne az Országnak közönségesen.

Frantzia Ország.

Chateaubriand nem régen a' Princz Berry' élete' leírását kiadván az új idő-béli nevezetességek közzül sok még eddig vagy egészszen esmeretlen vagy nem elégé esmeretes környülállásokat felhord benne. Közli XVIII-dik Lajos Frantzia Királynak is azon levelét, mellyet ez 1803-ban Februarins' 22-dikén Warschauból mint váloszt Bonpartéhoz irt, midön ez ő néki azt jóvállotta, hogy bizonyos ki-elégittetésért mondjon-le a' Frantzia Ki-

rályi koronáról. A' Király' válosza e' volt:
 — „Warschau, Februarius' 22-dikén,
 1803-ban. Én nem zavarom össze Bo-
 napartét azokkal, kik ötet megelőzték;
 becsülöm az ő vitézségét, katonai talen-
 tomait. Háládatos vagyok hozzá sokféle
 kormányozási rendelkezéseiért, azért, mert
 én minden jót szívemben hordozik, a'
 mit valaki az én népemhez mutat. De
 nagyon hibázik ő, ha azt gondolja, hogy
 engem' arra reá vehet, hogy jusaimról
 lemondjak; sőt ezen keresete is arra szol-
 gálna, hogy jusaim erősebb talpköre
 helyheztetődjenek, ha megtámozdthatná-
 nak. Az Istennek az én Házam sőt ma-
 gam eránt való határozásai is esmeretle-
 nek: de esmeretesekek az általa előmbe
 szabott kötelességek; az a' rang, mel-
 lyet születésem által kaptam, szabta né-
 kem azokat előmbe. Mint Keresztény hol-
 tom' napjáig teljesitem ezen kötelessége-
 ket; mint a' Szent Lajos' maradéka, az
 ő példáját követvén, még lánczon is meg-
 tudom tartatni a' nekem illő tiszteletet;
 mint az I-ső Ferencz' maradéka, azt aka-
 rom, hogy mint ő, legalább elmondhas-
 sam azt: Hogy, mi mindent elvesztet-
 tünk, csak a' becsületet nem. — Lajos.“

A' Király tudtára adatta Vicomte
 Chateaubriand Urnak, hogy ezen
 Memoires sur le Duc de Berry
 ezimű munkájával nagyon megelégedett
 legyen.

A' Renommée erősíti, hogy Páris-
 ban Rey nevű Advokátust, a' ki Gre-
 noblei születés, 23-dikban reggel a' szál-
 lásán elfogtak legyen. Az okát nem írja,
 miért fogták-el.

A' Brüsszeli Orakulum szerént két
 útast, a' kik Párisból Belgium felé foly-
 tatták útjokat, a' Politzia' emberei Pe-
 ronne és Cambrai között beérvén, elfog-

tak; azt mondják, hogy a' Gravier bü-
 nös társainak lenni tartják őket.

A' Louvel ügyében elfogattatott
 személyek mindegygyütt 19 - czen vol-
 tak. Ő maga, mint vádoltatott személy,
 Junius' 5-dikén a' Pairkamara' elejé-
 be állittatik, a' pere, az eddig tétetett
 elő-visgálódásokkal megegygyezőleg foly-
 tattatik, 's lefolyván, mint bünösre az
 ítélet kimondatik: a' 19 elfogattatott sze-
 mélyekre nézve pedig ily határozást tett
 Május' 23-dikán ugyan ezen kamara: Az
 elfogattatottak között hét ellen u. m: Du-
 bois feleségestül, Layet, Haqueville,
 Tontain-l'-Eveille, Renard és Hamelot
 ellen legkissebb ok se' találtatik a' vádo-
 lásra, minthogy semmi nyoma vagy jele
 nem találtatik a' büntételnek. Hat ellen,
 u. m: Guillet, Vincent, Juglet, Girout,
 Molus, és Thomas ellen sem találtatnak
 elegendő okok arra, hogy vádoltathassa-
 nak, tehát ezek is, valamint a' hét el-
 sök szabadon bocsáttatnak. A' többeket,
 u. m: Pinat, Martin, Bourdin, Duval és
 Mauvais nevűeket a' mi illeti, a' Pairka-
 mara előtt eddig tartatott visgálódások ál-
 tal ugyan még eddig semmi elegendő ok
 nem hozattatott világosságra, a' mellyért
 ezek ellen is pert lehetne indítani, de
 ezek csakugyan a' Közönséges Prokurátor
 további intézetei alá bizattatnak, azért,
 minthogy az ezutánni visgálódások úgy
 esbetnek-ki, hogy egyéb bünökért ezek
 ellen még törvényes üldöztetést lehet el-
 intézni.

Princz Angouleme nem nagyon sok
 kíséreléssel, kik között Herczeg Guiche és
 Gen. Borde-Soult neveztetnek, Május' 25-
 dikén Strasburgba megérkezett. Meg volt
 ugyan minden fényességekkel vagy pom-
 pázással való fogadtatása tiltatva: de csak-
 ugyan még is megjelentek a' szomszéd
 Kantonléli falusi lovagok a' magok kü-

lőmbkülőmb nemzeti ruházatjokban, 's kíséruöl adták magokat a' Princzhez, a' falusi legszebb leányok pedig szépen felzöldágazott, fellevelezett szekereken ülven 's ezek is külömbkülőmb nemzeti ruházattal czifrálkodván várták külömbkülőmb helyeken a' Princzet, és sokszori Vive! kiáltozás után szekereikkel a' Princz kísérujéhez csatolták magokat, 's ekképpen nagyon szép tekintetet adtak az útazó seregnek. Straszburghba délutánni 5 óra után ágyú dörgés és harangok' zugása közben tartotta bemenetelét ö Királyi Herczegsége. Az uczák kiczifritva voltak. Szállásán a' Fő Tiszttségek, Generalisok, és Stábok által tiszteltetett. Sok Generalisoknak volt szerencséjük az Osztály' vezérével, a' Püspökkel, a' Polgármesterrel 's egyéb fő rangú személlyekkel a' Princz-nél ebédelni. Estve a' közönséges épületek, és magános házak is számosan megvilágosittattak.

A' Párisban lévő Austriai Cs. rendkívülvaló Követ és telyes hatalmú Minister Báró Vincent, Május' 22 - dikén által adta magános audientzián XVIII-dik Lajos Királynak a' Fő Herczegaszszony ö Felsége és Pármai ö Herczegaszszonysága' valószát, mellyet a' Királynak a' Berry ö Királyi Herczegsége' haláláról tett hiradó jelentésére küldött. Az azt megelőzött napon Gróf Tauencien a' Pruszsus Követ mutattatott-be a' Királynál hasonló végre.

Ujabb Ujságok.

Kadiks városát újabb nagy szerencsétlenség lepte-meg. A' Magistratus a' nemzeti első armáda' (a' Quiroga' armádája') tiszteletére ökörviaskodási játékot adván ingyen való bemenetellel, oly sok ember öszszegyülekezett, hogy egy kar, mellyen a' nevezett armádának egy csoportja is állott, leszakadván, két alatta lévő más állásokra esett 's azokat is ösz-

szetörte. A' meghaltak' számát 10-re vagy 12-tőre, a' megsebesedetteket 100-ra teszik némelyek: hanem a' Kadiksi Ujság-szerént senki se halt-meg; csak nagyon terhes sebeket kaptak sokak.

B é t s.

Prágából ilyen újabb tudósításokat közöl a' Bécsi Udvari Ujság a' Cs. Felsőges Udvarnak ott való foglalatosságairól: — „Május' 27-dikén az a' nagy szerencséje vala a' Kormányozószéknek, hogy Császár ö Felsége annak ülésében megjelenni 's tanácskozásait meghalgtatni méltóztatott, a' hol jelenlétében többféle fontos dolgok referáltattak, mellyeket ö Cs. Felsége három órákig tartott figyelemmel megajándékozni kegyesen méltóztatván, onnét az O - városba hajtatott, hogy némelly ott találtató épületeket oly kegyes czélzással megszemléljen, hogy némelly közhasznú intézeteknek az eddigvalónál alkalmasabb helyeket rendeltessen. Utób a' Dominikánusok' klastromában lévő Musikai Conservatoriumot méltóztatott megnézegetni, 's minden körülállások felöl kegyességgel telyes lebecsátkozással tudakozódott, 's még a' tanításra rendeltetve lévő szobákat is figyelmetesen megnézegette. Császárné ö Felsége is folytatta magánosan a' nevezetes tárgyaknak a' maga kegyes módja szerént való látogatását, valamint szintén a' Koronaörökös és Renát ö Cs. Fő Herczegségek is.

Május' 28-dikán istenitiszteletjeknek végzése után déltájban a' Szent Margit Benediktinus Szerzete' épületébe mentek Császár és Császárné ö Felségek a' Szavoya Carignani Franciska Princzaszszony-nak a' Renát ö Cs. Fő Herczegsége' Jegyesének, a' ki ezen napon reggeli 5 órakor érkezett vala oda, meglátására, 's a' honnét délután még az nap' Cs. Kir. hintóban nagy gálával vitetett-el. Az uczá-

Fat' egész a' Cs. Kir. kastélyig két sorú katonaság, 's a' Prágai nép sokasága foglalták vala el mindjárt délután; a' Menyaszonny estvéli 7 órakor érkezett-meg a' Cs. Kir. kastélyhoz. A' legkülsőbb bemenetelnél, a' fő grádicsnál, alatt, Renát ö Cs. Fő Herczégsege a' Vö-legény, és a' legnagyobb gálába öltözködött Udvarnokok fogadták. Császár és Császárné ö Felségek, fenn a' fő bemenetelnél állottak, a' hol kedves Vendégjeket közönséges köszöntéssel fogadták, ki is innen a' Császári szobákba vezetett, a' honnét kevés nyugvás után a' jelen lévő fő nemeség felkerekedvén azt a' Felséges Udvar is minden hozzátartozó Udvarnokjaival követte, 's minnyájok az Udvari templomba az esketési czeremoniára mentek, hova a' Generalisok 's Stabális és egyéb fő tisztek már előre nagy számmal begyülekeztek vala. A' Fejedelmi Érsek az egész fő Papi és Kanonoki sereg' assistentziájával, az Oratorium' grádicsánál fogadta a' Fő Herczegi Menyaszonnyt 's ideillő czeremoniával elvégezte az özszeadást, mellyet a' katonaseregek' puskáji 's a' Lörincz' hegyére kivonatott ágyuk salveadásokkal adták hirül a' városi és környéki népeknek. A' Tedeumnak elénekeltetése után minden kísérelével egyetemben 's az előbbeni rendel vissza tért a' Cs. Felséges Udvar a' Cs. szobákba, a' hol a' Nemességnek bemutatása véghez menvén innét az egész fényes sereg a' Spanyol szálába sétált által. Ezen szépen kivilágosított 's gazdagon felczifított szálában az éppen ezen alkalmatosságra készítettett karokban közel 2000-rig való hivatalos nézők ülvén, ezek előtt 's a' fő Nemesség és Udvari Nagy-tisztek által körül vétetve, nyilvánvaló asztalt tartott a' Felséges Udvar, a' melly mellett egy számos muzsikai kar valógatott darabo-

kat jádzott. Ezen valóságos drága és felséges tekintetű inneplés 10 óráig tartván, 's ekkor a' Felséges Udvar a' maga szobáiba vissza térvén, a' fényes sereg széllyel oszlott. —

Május' 29-dikén harmadszori szerencseje vala a' Prágai theatronnak a' Fels. Cs. Udvar' megjelenése által lett megtiszteltetéshez, mellyen való örvendezése a' Prágai népnek ezen alkalmatossággal annyival nagyobb volt, hogy már most a' Renát ö Cs. Fő Herczégsege kedves élete párját is a' Cs. Udvar több Felséges tagjai között szemlélte. — Május' 30-dikán a' siket-némák' institútumát örvendeztette-meg Császár ö Felsége kegyes megjelenésével 's előmeneteleiken való szives részvételével. — A' Némáktól a' Keresztelő Szent János árva' ázába ment ö Cs. F. ge; ezeknek examenjeket is megtisztelte jelenlétével; az ö vidám, tiszta, 's szélesen kiterjedő lakhellyeket megnézegette, 's az ö ájtatos, harmóniás énekléseket, melly az ö ebédhez való üléseket megszokta előzni, kegyesen meghalgatta. Ez nap' estve harmadik kamarabál volt a' Fels. Cs. Udvarnál, melly most a' Császárné ö F. ge szobájiban adatott, 's most is nagy számú fő Nemési hivatalosok voltak jelen. — 31-dikben Reichárdné csinált időtöltést a' levegőbe való felevezése által, melly néki a' 14-dik szerencsés felevezése vala. A' Cseh Rendeknek szomszéd Bubenetschi kerti-mezejéről emelkedett-fel délutánni 6 óratájban 's a' 8-ra 1 fertálykor bocsátkozott - le Böhmischbrodtól nem messze Prágától 5 óra távolságra. A' levegőben Cs.ri sárga és fekete színű zászlót csóváltatott, 's virágokat és verseket szort-le a' nézők közzé. A' Felséges Udvar a' Bubenetschi vadász kastélyból szemlélte a' bátor aszszony' levegői útozását.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

P e s t r ö l. A' Magyar Játékszin, mint az anyai nyelv kimivelődésének — a' nemzeti csinosodásnak, és finomabb ízlésnek leghathatóssabb előmozdító eszköze, most már a' Magyar Hazában olly nevezetes menedékhelyet talált, mellyen egy igaz Magyarinak lelke méltán örvendezhet. Méltónak tartjuk tehát, hiteles kútfőből annak történeteit a' két Magyar Hazával röviden közleni.

II. Leopold boldog emlékezetü Királyunk alatt bimbózott legelőbb a' Magyar Játékszin — kifakadt most is dicsőségesen Uralkodó Ferencz Királyunk koronázása' táján, és kinyilt ama halhatatlan nagy hazafi Hadadi Báró Wesselényi Miklós Ur' oltalma alatt, a' ki azt több esztendőig, Kolosváron, M. Vásárhelyen, Debreczenben, Szegeden, Miskolczon, és Pesten nagy áldozatokkal gyámolította. — Ö utánna emlékezetre méltó Ns. Pest Vármegyei Táblabíró T. Vida László Urnak 3 esztendeig Pesten, T. Gulácsy Antal Urnak Debreczenben — T. Kultsár István Urnak 6 esztendeig Pesten, T. Doktor Sándorfi József Urnak Debreczenben, N. Váradon és Aradon sok kölcségekkel egybefoglalt hazafiui nemes munkásságok. Mind ezen tisztelt hazafiak, még a' késő maradéktól is köszönetet érdemelnek, mert ők buzditották példadásaikkal annyira a' nemzetet, hogy Ns. Pest Vármegye által, már régen sürgettetnek minden Ns. Megyék egy állandó Nemzeti Játékszinnek Pesten lejendő felállítására. — De minthegy ez a' szép plánum igen lassan és későre érik, és tökéletesedését csak idővel lehet reményleni, lássuk mit vihetett végbe az egy valóságos

egyvetértő hazafiakból álló Ts. Ns. Fejér Vármegye. Minden naphalasztást mintegy véteknek tartván a' nemzet legfőbb kincsének, a' honnyi nyelv kimivelésének hátramaradásában — látván hogy minden szomszéd és távolabb lévő virágzó népeknél fénylenek a' nemzeti Játékszinek, és csak a' Magyar maradt ezen pontban annyira hátra; illy nemes indító okoktól lelkesítettvén, az elmúlt 1818-dik esztendőben, csak hirtelen, a' T. Ns. Fejér Vármegyei birtokos Uraságok egy hazafiui Egyesületet formáltak, a' melly régi dicsőült Királyaink Fő Városában Székes Fejérváron, egy Magyar Szinjátszó Társaságot, nem csak gyámolit és pártfogol, hanem tulajdon nagy költségével a' Nemzet' méltóságához illő módon rendszeren fizet és tart. — Ezen hazafiui nemes Egyesület, a' maga képviselőjének, a' Játékszin Fő Igazgatójának, kinevezte, a' böles, előre látó, csak Nemzetének, fénylenikivánás nélkül, élni kívánó Magyarat, T. Kolosvári Pál Fő Szolgabíró Urat. — A' most tisztelt Képviselő azon igyekezett elsőben is, hogy egy a' Játékszint már értő, és válogatott tanult Tagokból álló Társaságot gyűjtsön össze; — hogy a' legjobb izléssel megegyező ruházatokat, decoratiokat készíttessen; — hogy a' Tagokat a' Játékszini szép mesterségben annyira tökéletesíthesse, 's az egész Intézetet úgy kormányozhassa, hogy az ezen célra áldozó Hazafiaknak megelégedést szerezzen.

Micsoda gyümölcsöt termett ezen hazafiui áldozatnak akkor elvetett szép magva csak más fél esztendő alatt, lehetett és most is lehet megelégedéssel olvasni minden Hazai Tudósításokban — örömkönyveket hullatva lehet olvasni a' Né-

met Országi, sőt még a' Párisi Ujság-
velekben is, mellyek mind dicsérettel
megrakva magasztalják a' Székes Fejér
Vármegyei Magyar Színtjátszó Társaság-
nak a' Színtjátszói szép mesterségben tett
szép előmenetelét — úgy hogy minden
Magyar, szívhöl örvendhet, midőn látja
anyai nyelvének ily szép virágzását —
úgy hogy az egész Haza egy szívvel lé-
lekkel azt kívánhatja, hogy a' Magyarok
Istene sokáig éltesse, minden T. Ns. Me-
gyék' példájokra, a' T. Ns. Fejér Vár-
megyei nagy Hazafiakat! sokáig éltesse
a' fáradhatatlan Magyar Kolosváry Pált !!!

* * *

Kolosvárról ily tudósítást olvasunk a'
Pesti Ujságvelekben: —“

A' mi ókajtott Fő Pásztorunk, Nagy
Méltóságú Báró Négyesi Szepes y I g-
nác z Ur ő Excellentiája ezen kónapnak
8-ikán egész tsendességgel érkezett be Ká-
roly-Fejérvárra, ugymint Fő Pásztori Szé-
kének helyére 's minekutánna az Egyhá-
zi rendtartás szerént Püspöki Székét el-
foglalándja úgy mondják, hogy Kolos-
várra jön, és a' Fejedelemség Fő Kormá-
nyozója előtt mind a' Státusok, mind a'
Kormányzéki Tanácsosok közé feléskü-
szik. Bizonyosnak mondiák azt is, hogy
Pünkösöd napján a' fő plébánia templom-
ban itten Kolosvárott magyar nyelven fog
prédikállani. (Ezeket Maj. 15-diken irták
Kolosvárról.)

* * *

A' Budai Ujság ellene mond azon

előbbeni tudósításnak, hogy az a' Meny-
kö, melly ott a' minap' a' Királyi kastély-
ba beütött, azon szobán ment volna által,
melyben a' korona 's egyéb klenodiumok
tartatnak. Csak a' strázsaszoba' falain oko-
zott kevés sérelmet.

Az ugyancsak Budán Jun. 1-ső nap-
ján költ Ujságvelekben olvassuk, hogy
azon égi háború, melly ott azelőtt egy
héttel kegyetlenkedett, Május' 30-dikára
virradó éjtzaka ismét elkövetkezett, azzal
a' külömbséggel, hogy, ámbár most is
rettentő villámlások, dörgések, jégesső
és záporomlások voltak, a' menykö nem
ütött-le.

PosonybanPünkösöd vasárnapjától fog-
va egymás után három napig tartott del-
után- és estvéneként a' Budaihoz és Pesti-
hez hasonló égi hákorú, 's itt is leütött
a' menykö Blumenthalban az ispotályka-
pú előtt az Esterházy Herczegi házra 's
megrongálta a' falát.

(Morvában Br ü n n tájékán is oly idő
volt Május' 25-dikén délután, melly az
1645-dik esztendőnek Juniusát juttatta a'
lakosok' eszébe, midőn a' theatrum Euro-
peum szerént ökölnyi jegek hullottak volt a'
levegőből, 's mindent semmivé tettek. Most
is mogyoró 's dió, sőt tolyás nagyságuak
is hullottak, még pedig oly bőséggel, hogy
három nap mulva is lehetett jeget látni
a' földön. A' galambok 's egyéb madarak,
ha a' jég megütötte, halva estek a' leve-
gőből a' földre. Sok gyümölcsfás kert úgy
semmivé lett, hogy új fákkal kell beül-
tetni.)

~~~~~

A' Marmahúsnak fontja, Bécsben, Júniusra, 17 krajtzárra határoztatott.